

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนวัดบางหัวเสือ

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย นายกิตติศักดิ์ คุ่มวงษ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา 1) ผศ.ดร.นิศาตร์ณ์ ศิลปเดช 2) ดร.นิธิภัทร บาลศิริ
ปีการศึกษา 2554 จำนวน 203 หน้า คำสำคัญ การท่องเที่ยว การพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) บริบทของชุมชน และวิถีชีวิตของชุมชนวัดบางหัวเสือ 2) ทรัพยากรการท่องเที่ยว และสภาพปัจจุบันของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดบางหัวเสือ 3) ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนวัดบางหัวเสือ และ 4) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบริเวณชุมชนวัดบางหัวเสือให้บรรลุศักยภาพสูงสุด ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการทำค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุมชนวัดบางหัวเสือเป็นชุมชนริมแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพพื้นที่มีลำคลองต่างๆ แยกจากแม่น้ำเข้ามาหลายสาย ทำให้ในอดีตประชาชนในย่านนี้มีอาชีพทำสวน ตกกุ้ง และจับปลา สำหรับการเดินทางจะใช้เรือเป็นพาหนะ และมีท่าเทียบเรือของวัดเป็นศูนย์รวมของผู้เดินทาง ต่อมาได้จัดให้มีตลาดริมน้ำขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ประกอบกับรัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงส่งผลให้ในปัจจุบันชาวสวนส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนเองไปเป็นพ่อค้าแม่ค้า เนื่องจากมีนักท่องเที่ยวสนใจเดินทางเข้ามาชมวัดและซื้อสินค้าจำนวนมาก 2) ชุมชนวัดบางหัวเสอมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานบ้าน ตลาดริมน้ำ สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ของโบสถ์วัดบางหัวเสือ ซึ่งภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับพุทธประวัติที่สวยงาม 3) ผลจากการท่องเที่ยวทำให้ชุมชนมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้น มีการฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณี และรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน รวมทั้งมีการเพิ่มผลผลิตเพื่อสนองความต้องการของตลาด 4) แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนวัดบางหัวเสือให้บรรลุศักยภาพสูงสุด ควรดำเนินการดังนี้ ด้านพิพิธภัณฑสถาน ควรมีการเพิ่มแสงสว่างภายในตู้ที่เก็บวัตถุโบราณ รวมถึงควรมีป้ายบอกที่มาและความสำคัญของสิ่งของต่างๆ ตลอดจนมีมัคคุเทศก์นำชม ด้านตลาดริมน้ำ ควรควบคุมราคาสินค้าที่จำหน่ายโดยติดป้ายบอกราคา ควรส่งเสริมบรรยากาศของพ่อค้าแม่ค้า และควรทำความสะอาดตลาดเป็นประจำ ด้านจิตรกรรมฝาผนัง ควรมีเอกสารอธิบายรายละเอียดของภาพต่างๆ เพื่อผู้ชมได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควรปรับปรุงและตกแต่งสภาพแวดล้อมให้สวยงาม มีระเบียบ และสะดวกสบาย ควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ควรประชาสัมพันธ์กิจกรรม การท่องเที่ยวให้กว้างขวางมากขึ้น ควรเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน และควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้น่าสนใจและมีคุณภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ภาครัฐควรเข้ามาพัฒนาสาธารณูปโภค และกำหนด กฎ ระเบียบต่างๆ ให้เหมาะสม ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว ควรมีบริการท่องเที่ยวชมทัศนียภาพของแม่น้ำ ควรจัดให้มีโฮมสเตย์ หรือที่พักริมน้ำ และควรจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ใกล้เคียง

ลายมือชื่อนักศึกษา *กิตติศักดิ์ คุ่มวงษ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. *นิศาตร์ณ์ ศิลปเดช* 2. *นิธิภัทร บาลศิริ*

Thesis title: Strategies to Develop Cultural Tourism: A Case study of Wat Banghuasue Community, Prapradang District, Samutprakan Province.

Researcher: Mr. Kittimasak Kumwong. Degree: Master of Arts (Social Sciences for Development). Dhonburi Rajabhat University. Thesis Advisors: 1) Asst.Prof. Dr.Nisarat Sinlapadech 2) Dr. Nithipattara Balsiri. Academic year : 2011 . 203 pp. Keywords: tourism, development, cultural tourism

Abstract

The purposes of the research were to study 1) the community context and the way of life of the people in Wat Banghuasue Community, 2) tourism resources and the current state of cultural tourism of Wat Banghuasue Community, 3) the present impact of tourism on the community, and 4) strategies to develop cultural tourism of Wat Banghuasue Community to reach its maximum potentiality. The key informants were tourists, community leaders, local people and government officers, the research tools were an interview form and a questionnaire. The quantitative data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation and the qualitative data were analyzed by content analysis.

The research results found that 1) Wat Banghuasue Community was a nearby Chaopraya River community, so many canals connecting the river to this area caused the people's careers to be gardeners and fishermen. In the past, the people traveled by boat and Wat Banghuasue jetty were the center of travelers. Later in 2004, the community built a market nearby the river at the same time as the government highly promoted tourism so nowadays some gardeners changed themselves to be merchants because a large number of tourists came in to visit Wat Banghuasue and buy goods in the market; 2) the important tourism resources of this area were a folk museum, a nearby river market and a modern architectural design temple with many beautiful wall paintings of Lord of Buddha Stories inside; 3) the impact of tourism caused the community to adapt itself to respond to the social and economic change, new careers occurred, the people recovered and conserved the community traditions and increased their products to serve the demand of the market; 4) strategies to develop cultural tourism of Wat Banghuasue Community to reach its maximum potentiality were as follows: the folk museum: more lights should be put in the storage cupboard of antique objects, provide object explanation labels, and have guides to introduce the various items; the nearby river market: the price of goods should be controlled, have price labels, enhance sellers' good manners and clean the market regularly; the wall paintings should have information materials in details to help the visitors study by themselves; tourism management : physical environment should be improved and decorated making it tidy and comfortable; local people should be involved in taking care of tourists; tourism activities should be more informative; the awareness of community culture and tradition conservation should be raised; and the community products should be developed to be high quality and more interesting; moreover, the government organization should support building infrastructures and setting appropriate regulations; tourism activity: the activities should be improved by providing river cruises to help tourists view the scenery, building home stays or nearby river shelters and arrange activities connected to nearby tourist spots.

Student's signature

Thesis advisors' signatures 1.

2.